

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 43 (2022) 1996 m. lapkričio mėn. 5 d.

Eina 41-mus metus.

Melbourne

Kas toji paklydėlė avis?

Vaikščiodamas po miestus ir kaimus Jėzus Kristus pasakojo ne vien doriesiems: „Pas Jėzų rinkdavosi visokie muitininkai ir nusidėjėliai jo pasiklausyti“ (Lk 14, 1). Nuo pat pradžių vienas iš pačių ryškiausių krikščioniškosios eros bruožų - išskirtinis rūpestis smukusiais, apleistais, daugelio laikomi beviltiškais, visuomenės pasmerktaisiais. Nė viena santarka, ypač visų amžių ir laikų didžiavaldžiai tiek nesirūpino vargšais, nelaimingaisiais, kaip Kristaus įkurta naujoji institucija, kurią šiandien vadiname Bažnyčia. Jei toji Kristaus pastangomis įkurtoji pavargėlių ir visokių nelaimėlių priebėga lig mūsų dienų nebūtų sumažinusi savo meilės ir dėmesio skurdo prislėgtajam, visokio plauko bėdžiui ir net nusikaltėliui, XX a. antrajame dešimtmetyje taip drąsiai ir įžūliai nebūtų pakėlusį galvą baisioji komunizmo hydra. Ji dar ir dabar mulkina pasaulio išminčių protus, savo lipniais šėtoniškais tinklais dar tebeapraizgusi net mūsų tautą ir daugelį kitų pasaulio kraštų. Ta nuostabiai graži, bet velniškų kėslų suteršta, savanaudiškiems tikslams pavergta lygybės ir brolybės idėja gyva, gaji, gundanti ir patraukli ypač į materializmą nugrimzdusiai, dvasinio pamato netekusi žmonijos daliai.

Į fariziejų priekaištą, kad priimas nusidėjėlius ir kartu su jais valgą, Jėzus pasako nuostabiai gražų, dieviškojo gailėstingumo kupiną palyginimą apie pražuvusią avį. Dairėsis, ilgai ieškojęs po kalnus piemuo pagaliau pavojingoje įkalnėje tarp erškėčių randa įstrigusią, gailiai mekenančią, susikruvinusią, nusiminusią (Tie erškėčiai - žmogų tykantys

Rašo kun. K.J. Ambrasas S.J.

nuodėmingi pavojai, aistros, ydos). Palikęs 99 avis, piemuo džiaugiasi radęs pražuvėlę. Paprastai tik silpnus, dar žindančius ėriukus piemuo nešioja ant savo sprando. Mat tie nespėja kicenti paskui priekalnėse tarp akmenų, uolų ir prarajų skanesnio ėdesio ieškančias motinas. O šįsyk aviganis dedasi jau sumitusią pražuvėlę ant pečių ir, nepaisydamas, kad gali suklupti, su nelengva našta keliauja namo, kad, susikvietęs bičiulius ir kaimynus, pasidžiaugtų radiniu. Kokia Dievo meilė ir dėmesys nusidėjėliui: „Džiaukitės drauge su manimi! Radau savo pražuvėlę avį!“ (Lk 15, 6). Gili Išganytojo žodžių prasmė: atsivertęs nusidėjėlis - surasta paklydusi avis. Argi viešajame tautos, valstybės gyvenime kas nors taip džiaugiasi, pamini ar pagaliau pastebi, kai pasveiksta iš fizinės ar dvasinės ligos eilinis žmogus, pasitaiso iš kalėjimo grįžęs nusikaltėlis? O čia - danguje! Koks didelis rūpestis, kokia iškilmė dėl vienos laimėtos sielos! Visas dangus netiek džiūgauja 99 teisiaisiais, kiek vičvienaičiu paklydusiu! Tad ar deramai vertiname savo ir kitų sielas! Ar stengiamės padėti puolusiam, klydusiam, nusikaltusiam! Ar meldžiamės, ar aukojamės, ar veržiamės gelbėti klystkeliais einantį sūnų, anūkų, bekrypstančią iš doro gyvenimo dukrą ar ne pagal vienuolijos įstatus gyvenančią vienuolę, nedorą kunigą?

Palyginimo su drachma irgi toji pati esmė. Kaip sunkiai uždirbti ir vargais negalais sutaupyti vargšei moteriai tie pinigėliai! Kai pagaliau užsidedusi žiburį ir kuo atidžiausiai apžiūrinėjusi visas pakampes, moteris suranda pamestą monetą,

vėlei džiaugsmas! Paslėpta tikroji prasmė: džiaugiasi Dievo angelai dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio“ (Lk 15, 8-10). Taigi žmonių atsivertimas ir iš viso išganomasis darbas nepaprastai svarbus visad, o tuo labiau mūsų laikais, - mes visi esame patys tos avys paklydėlės ir visi atsakingi už kiekvieną pražudytą sielą, - už kiekvieną paklydėlę krikščioniškosios šeimos avį.

- DIEVE TĖVE! Nuostabiai sukūręs ne tik beribę visatą, mūsų planetą ir mažiausią vabalėlį, pašaukęs į atpirkimo darbą šitiek darbininkų, duok jiems aiškumo, ryžto ir valios, išgirdus Tavą kvietimą į dangiškąją pjūtį, vėliau nepalikti arklo dirvoje ir nebėgti paskui blizgučius. Juk Tu, Tėve, užtektinai pašauki pjūties darbininkų, tik sutvirtink jų dvasią, ryžtą, valią, padėk jiems sutramdyti savuosius polinkius, kad dangiškųjų neįkainuojamų malonių jie neiškeistų į žemės vargas šiukšleles, menkavertes smulkmenas. Meldžiame, o gerasis Tėve, išklausk! Duok mums šventų dvasiškių!

- GERASIS GANYTOJAU! Taip rūpestingai sielojėsi dėl savo pašaukatųjų ir už juos ypatingai meldėsi paskutinėmis žemiškojo savo gyvenimo valandomis, nepalik tarnų, savo išrinktųjų pjūties darbininkų ir, nors jie būtų neverti šio garbingo vardo, bet dėl didžio savo gailėstingumo nepalik jų amžinajai žūčiai.

- MERGELE MARIJA! Esu toji paklydėlė tarp kūno ir sielos pavojingų erškėčių įstrigusis avis. Melskis už mane, melskis!!!

Įstatymai ir
įsakymai

Valstybinis gyvenimas paprastai yra tvarkomas įstatymais, potvarkiais ar nurodymais. O vis dėlto teisėtvarkos reikalai beveik visuose kraštuose yra gana painūs. Tai priklauso nuo daugelio dalykų.

Dažnai sakoma, kad nėra tokio įstatymo, kurio negalima būtų „apeiti“. Atrodo, kad nuo čia ir prasideda tos visos painiavos, sunkumai, lėšų švaistymas. Kad išleisti įstatymai būtų vykdomi, veikia specialios valstybinės institucijos, dažnai gana sudėtingos ir slaptos, dirba priežiūros, kontrolės bei sekimo įstaigos su tūkstančiais tam darbui paruoštų tarnautojų. Ir juo didesnė valstybė, juo ir tas aparatas didesnis. Taipgi juo daugiau įstatymų ir prižiūrėtojų, juo daugiau ir laužytojų, net organizuoto priešinimosi valdžios potvarkiams. Kai kuriose šalyse pagrindinės „savivaldos“ yra taip išgalėjusios, kad leidžia savuosius „įstatymus“, įvairiais būdais (dažniausiai papirkimais) stengiasi paveikti valdančiuosius veiksmus, išsiškoti taip, kad mažai kas betrukdytų jų siekiams, kurių galutinis tikslas yra praturtėjimas iki tokio lygmens, kad pinigais galima būtų pirkti ne tik gėrybes, bet ir žmones. Kaip žinome, griuvus Sovietų Sąjungai pokomunistiniuose kraštuose sukruoto įvairūs savanaudžiai naudotis atsiradusiomis laisvėmis, organizavosi neaiškių verslininkų grupės. Tas „niekieno žemės“ laikotarpis daugeliui nesąžiningų žmonių tapo nepakartojama proga pasigrobstyti turto. Lietuva nebuvo išimtis. Doro, darbštaus, sąžiningo lietuvio įvaizdis, sprendžiant pagal vieną kitą apie visus, pakito. Tautą persmelkė sunki nebesuvaldomo nusikalstamumo problema, kuriai išspręsti, atrodo, pritrūko ir įstatymų, ir pajėgumo. Kai nieko nebeliko, pagerėjimo tikimasi po antrojo seimo rinkimų.

Tos vilties negalima prarasti. Tačiau į problemą atidžiau pažiūrint, atrodo, kad prie jos reikėtų prijungti keletą esminių, dažnai neįskaičiuojamų, primirštų, o gal ir tyčia šalin nustumtų, bet pačių svarbiausių nurodymų, būtent tų, kurie sudaro dekalogą. Tai labai palengvintų parlamentarų darbą ruošiant įstatymų projektus. Konkrečiai: pagrindinius gyvenimo ir moralės principus nusakantys Dievo įsakymai vieną kartą turėtų tapti kertiniu akmeniu visiems kitiems valstybiniais potvarkiais bei įstatymams. Tik tokia darna (ne kitokia), jei kada tai pavyktų įgyvendinti, mūsų šalį ir daugelį kitų pasuktų nauja linkme ir išspręstų tas „amžinąsias“ problemas, kurias patys sukuriame manydami, kad didesnės išminties nėra. Žinoma, tai nelengvas ir sudėtingas kelias. Pirmiausia reikėtų aiškaus pripažinimo ir prisipažinimo, kad eita ne tuo keliu, kad kuriama teisėtvarka veržiasi ne iš tų versmių, dažnai su drumzlėmis ir nuodais. Tų jautrių ir visiems tikrai svarbių problemų mazgai turėtų būti rimtai ir laipsniškai pradėti atrišti jau pirmaskyrių klasėse. Tam žmonių įstatymų ir Dievo įsakymų deriniui įgyvendinti reikia žmonių, kurie iš esmės atpažintų gyvenimo tikslą, valstybės paskirtį ir jos uždavinius. Tai didelė, bet šventa misija. Ar maža mūsų tauta galėtų būti tokios

(Nukelta į 2-trą psl.)

Melbourne „Dainos Sambūris“ 1993 m., su dirigente Birute Prašmutaite. (Žiūr. į 7-tą psl.)

Lietuvos ateitininkų federacijos savaitgalis Berčiūnuose

Rugsėjo 7 dieną ateitininkams priklausiančioje Berčiūnų stovyklavietėje vyko du renginiai: paskutinės stovyklavietės Kryžiaus kelio stoties pašventinimas ir Lietuvos ateitininkų federacijos savaitgalis, kuriame organizacijos valdybos, tarybos nariai susitiko su kitų padalinių atstovais. Prieš trejetą metų kilo idėja Kryžiaus kelio stotimis sujungti naujai statomą (dabar jau bebaigiamą) Berčiūnų bažnyčią su senąja susprogdinta šeštame dešimtmetyje. Kryžiaus kelio stotys, tai pušyne išsidėstę išpūdingi koplytstulpai, ornamentuoti kryžiai, stogastulpiai. Kryžiaus kelio užbaigimo šventėje dalyvavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas, Ateitininkų Federacijos vadovas Juozas Polikaitis, Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas Vidas Abraitis, Panevėžio dekanas mons. Juozapas Antanavičius, kiti vyskupijos kunigai, didelis būrys Panevėžio vyskupijos ateitininkų, panevėziečių, Berčiūnų ir apylinkių gyventojų.

Po pietų vyko Lietuvos ateitininkų federacijos atstovų susitikimas ir diskusijos. Vienas iš svarbiausių klausimų buvo LAF struktūros ir statuto atnaujinimas bei Nepaprastosios ateitininkų konferencijos datos nustatymas. J. Polikaitis informavo jog iševijios ateitininkai laikosi nuostatos kad vyriausioji organizacijos valdyba turi būti Lietuvoje. Buvo aptartas organizacijos vado ir pirmininko institucijų klausimas ir diskutuota dėl organizacinės ir sąjūdinės veiklos derinimo ateitininkijoje. V. Abraitis apibendrino dabartinę organizacijos veiklą ir siūlė konfederacinį veikimo principą, kuris leistų kiekvienam kraštui savarankiškai planuoti savo veiklą. J. Polikaitis taip pat informavo, kad Amerikos ateitininkų valdyba pageidauja, jog Nepaprastoji konferencija būtų rengiama ateinančių metų sausio mėnesį. Jei Lietuvos ateitininkai pasirinktų kitą laiką, iševijios ateitininkai norėtų žinoti konkrečius tokio sprendimo argumentus. V. Abraitis pažymėjo, kad Lietuvos moksleivių ir studentų ateitininkų sąjungos pageidauja konferenciją rengti ateinančią vasarą. „Mes turėtume į tai atsižvelgti“, - sakė pirmininkas. Savaitgalio dalyviai rekomendavo Ateitininkų federacijos vyriausiai valdybai konferenciją rengti 1997 metų liepos mėnesį Palangoje, kartu paminint ateitininkų organizacijai labai reikšmingos Palangos reorganizacinės konferencijos vykusios 1927 metais, jubiliejų. Savaitgalio dalyviai atkreipė

valdybos dėmesį į moksleivių ateitininkų globėjų ir vadovų rengimo bei ugdymo svarbą. Buvo pasiūlyta ateinančius metus ateitininkų organizacijoje paskelbti „Vadovo metais“. V. Abraitis pranešė apie JAV gyvenančių ponų Čingų įsteigtą fondą ateitininkų organizacijai remti. Buvo aptarti ir kiti svarbūs klausimai. Savaitgalis baigėsi Panevėžio ateitininkų paruošta vakaro programa.

Lietuvos Ateitininkų Federacijos pirmininkas Vidas Abraitis sakė, kad šis susitikimas parodė, jog ateitininkams labai rūpi padėtis organizacijoje, „visi kupini noro pagerinti ir suaktyvinti organizacijos veikimą“. Pasak organizacijos pirmininko, rengino

metu dar kartą paaikškėjo, jog labai trūksta pasidalijimo informacija tarp centro ir po visą Lietuvą išsisklaidžiusių padalinių. Todėl, po šio savaitgalio galutinai paaikškėjo, jog būtina pradėti leisti organizacijos informacinį biuletinį. Tokia priemonė galėtų palaikyti vieningą veikimą visoje Lietuvoje ir leistų geriau jausti organizacijos pulsą. V. Abraitis sakė, kad rugsėjo 7 dieną įvykęs susitikimas patvirtino organizacijos atstovų neformalių susitikimų idėjos teisingumą. Susitikimas, tai galimybė aptarti rūpimus klausimus platesniame organizacijos atstovų rate. Šiame susitikime dalyvavo per 20 organizacijos atstovų.

„Bažnyčios Žinios“

Nepraraskite vilties, nes viltis - tai tikėjimas meile

Spalio 4 d. Liseux pasibaigė tarptautinis kongresas, davęs pradžią šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mirties 100-ųjų metinių minėjimams. Sulaukusi vos 24 metų, 1897 metų rugsėjo 30 dieną šventoji Teresė iškeliavo į dangiškojo Tėvo namus. Mirė niekam nežinoma, bet netrukus tapo visiems žinoma, visų mylima ir garbinama. Nepaliko jokių mokslinių veikalų - tik dienoraštį, pavadintą „Sielos istorija“, tačiau tikėjimo akimis žvelgiant, tas dienoraštis kupinas, Evangelijos žodžiais tariant, brangiausių perlų: ir kuo labiau į jį gilnamasi, tuo daugiau suvokiama kokius įstabius darbus nuveikė Dievo malonė šioje merginoje, vienu vieninteliu tikslu įžengusią į Karmelio klauzūrą: kad mylėtų pasaulį. Paskutinę kongreso dieną į jo dalyvius kreipėsi popiežinės kultūros tarybos pirmininkas kardinolas Paul Poupard, kalbėdamas apie Dievo ir žmonių meilę nuostabiai atsiskleidusią šventosios asmenyje. Kardinolas Poupard pabandė apibrėžti šv. Teresės asmenį ir jos

įtaką šių dienų žmogui. Keliais žodžiais apibūdinamas pasakė, kad šventoji kūdikėlio Jėzaus Teresė buvo jauna mergina, vienuolė karmelitė, tapusi modernių laikų šventąja. Jos šiuolaikiško šventumo esmė glūdi jos pačios išgyvenotoje ir kitiems atskleisti norėtoje tiesoje, jog Dievas yra meilė. Apie meilę ir apie viltį ji kalba labai paprastai, bet kartu ir labai giliai. Pavyzdžiui, rašo: „Šventieji gyvenime yra padarę ir kvailysčių; mano kvailystė tebūnie nenustoti vilties“. Turiu prispažinti, - sakė kardinolas Poupard, kai aš pirmą kartą daugiau nei prieš 30 metų perskaičiau šią frazę, ji man nepaliko didesnio įspūdžio - dar nebuvau supratęs, kad viltis yra tragiškų laikų dorybė. Ši šventosios Teresės nuostata yra iš tiesų džiaugsmo šlakinis mūsų laikams, kai gyvenimas rodosi bjaurus ir pilkas, o kultūra tokia suvulgarėjusi. Romiai ir su giliausiu įsitikinimu šventojai sako visiems žmonėms: „Pasitikėkite Viešpačiu. Nepraraskite vilties, nes viltis - tai tikėjimas meile“.

Lietuvių Radijo Taryba Vatikane

Nobelio premija - dviejų šalių medicams

Stokholmo Karolio institutas paskelbė, jog 1996 metų Nobelio medicinos premiją laimėjo du Australijos ir Šveicarijos mokslininkai, kurie, dirbdami Kanberos medicinos koledže, ištyrė, kaip imuninė sistema atpažįsta virusu apkrėstas ląsteles.

Premiją laimėjo 55 metų Peter Doherty, gimęs Australijoje ir dabar dirbantis Teneso universitete Memfyje, bei 52 metų Rolf Zinkernagel, šveicaras, dabar dirbantis Ciuricho universitete. Du

mokslininkai turės pasidalyti 1,12 milijono dolerių vertės apdovanojimą.

Karolio instituto pareiškime sakoma, kad minėtų mokslininkų darbas, kurį Johno Curtino medicininio tyrimo mokykloje Kanberoje jie dirbo nuo 1973 iki 1975 metų, yra labai reikšmingas.

Mokslininkams pavyko ištikrinti, kaip žmogaus organizmas atpažįsta pažeistas ląsteles, taip pat, kaip atskiria bakterijas nuo žmogaus ląstelių. Atradimas bus panaudotas klinikinėje medicinoje - padės medicinos specialistams ieškoti būdų, kaip sustiprinti žmogaus imuninę sistemą, kad ši pajėgtų atsispirti mikroorganizmams, taip pat kai kurioms vėžio rūšims.

Tyrimus mokslininkai vykdė su pelėmis. Jie siekė sužinoti, kaip imuninė sistema gali apsaugoti gyvūnus nuo meningito viruso infekcijos.

Neprastos aistros dėl Nobelio premijos

Pasaulyje apskriejo žinia, kad 1996 metų Nobelio literatūros premija paskirta lenkų poetei, kritikei ir vertėjai W. Szymborskai.

Svarbiausių pasaulyje kasmečių premijų skyrimas prasidėjo nuo literatūros talento įvertinimo, o vėliau dar ruošiasi fiziologijos ir medicinos, ekonomikos ir fizikos sričių laureatai.

Visų šių premijų adresatai skelbiami Švedijos akademijoje, kuri yra pačioje senojo Stokholmo širdyje, o Nobelio taikos premijos laureato vardas visada pasigirsta iš Norvegijos sostinės Oslo.

Audringos diskusijos lydi Stokholme vykstančias Nobelio premijos paskelbimo iškilmes. Aistras kaitina ne tik kandidatų, kurių pavardės paprastai laikomos paslaptyste, svarstymas.

Ši rudenį spaudą labiau jaudino problemos, išryškėjusios pačioje Švedijos akademijoje.

Tarp gausybės kitų šios institucijos veiklos sričių didžiausią rezonansą paprastai sukelia literatūros premijos skyrimas. Akademijos nariai sprendžia, kas iš viso pasaulio labiausiai vertas Alfredo Nobelio pinigų ir pasaulinės šlovės.

Nors prieštaravimai tarp komisijos narių pasiekė tokį lygį, kad kai kurie nariai demonstratyviai paliko Akademiją, iki šiol dar pavykdavo surinkti 12 akademikų: pagal taisykles tiek jų turi spręsti Nobelio premijos likimą.

Tačiau aistros Akademijoje ir aplink ją taip įkaito, kad nuolatinis jos sekretorius S. Allenas parengė oficialų pareiškimą padėti susidomėjusioms visuomenės informavimo priemonėms.

Išplatintas pareiškimas labai lakoniškas, vos iš trijų frazių: „Nobelio premijai negresia pavojus. Nerimauti nėra pagrindo. Akademijos darbas vyksta kaip visada demokratiškai“.

Nobelio premijos skyrimo perspektyvą komplikuoja tai, kad, pagal taisykles, kurias prieš 200 metų sukūrė dar Gustavas III, akademiko vardas galioja iki mirties. Vadinasi, „neramųjų“ negalima pakeisti kitais. Jeigu jų daugės ir dar labiau stiprės konfliktai Akademijos viduje, Nobelio premijai gali iškilti realus pavojus.

„L.r.“

Išstatymai ir įsakymai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

misijos pradininkė? Gal kai kam galėtų atrodyti, kad toks klausimas per daug drąsus, gal net utopiškas. Bet ar nepanašiai atrodė, kai pirmieji stojome griauti sovietinę imperiją?

C.S. (Iš „T.Z.“)

R. Zinkernagel teigė nesitikėjęs gauti šios premijos, nes Nobelio medicinos premija už labai panašų darbą buvo įteikta prieš ketvirtį amžiaus.

„L.r.“

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijuokime prenumeratos mokestį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

IZREALIO „SOLO“ ŠOKIS

Rašo dr. Jonas Kunca

Kad suprasti Izraelio padėtį ir Likud valdžios vedamą politiką, reikia susipažinti su tos valstybės ir sionistų istorija.

Žydų valstybė iširo prieš 2000 metų, kai Roma užėmė Palestiną. Prasidėjo žydų diaspora. Taip jų atsirado visuose žemynuose ir valstybėse. Svetur jie griežtai laikėsi savo religijos ir būrėsi į uždarus bendruomenes, dar vadinamas getais. Labai skirtingi žydų papročiai, gyvenimas uždaroje bendruomenėje ir neigiama nuomonė apie neżydišką pasaulį pagimdė antipatijas tiems atėjūnams.

Pasireiškė antisemitizmas įvairiose šalyse: Prancūzijoje, Vokietijoje, Rusijoje, Vengrijoje, Austrijoje ir t.t. Žinomas vengrų antisemitas, Gyozo von Istoczy, siūlė išspręsti vadinamą žydų problemą įkuriant žydų valstybę už Europos ribų.

Sionistai vėliau propagavo tą pačią mintį. V. Jabotinski (sionistas) simpatizavo Italijos fašizmo idėjai kaip modeliui naujai žydų valstybei. Apie tai, kur ji turėtų būti iš pradžių nebuvo kalbama. Kiek vėliau nutarta ją įkurti Palestinoje, siunčiant ten imigrantus, kad jie pirtų žemes ir kitą nuosavybę iš palestiniečių.

Žydų persekiojimas Trečiajam Reiche po karo padėjo šitos idėjos įgyvendinimui JAV ir vėliau Anglijai, atrodė, kad Europos pabėgėlius žydus būtų geriausiai siųsti į Palestiną. JTO galų gale nutarė įsteigti Izraelio valstybę, kad ir žydai turėtų savo tėvynę. Arabai pasipriešino ginklų ir per pora karų jie prarado didesnę dalį Palestinos, Sirijos Golan Aukštumas ir Sinajaus pusiasalį, kuris buvo grąžintas Egiptui, sudarius taikos sutartį su juo. Okupuota Palestina ir Golan Aukštumos dar negrąžintos, ir dėl jų vyko neramumai. I. Rabin suprato, kad su palestiniečiais bus galima susitaikyti tik geruoju: atiduodant dalį okupuotos teritorijos. Kitaip Izraelis tarp 1 milijardo musulmonų išsilaikyti negalėtų. Netrūko fanatikų žydų nusistačiusių prieš Rabin'o taikos politiką, ir jis buvo nužudytas vieno jo tautiečio. S. Peres tęsė tą pačią taikos politiką. Buvo susitarta dėl atitraukimo žydų kariuomenės iš grąžintų teritorijų, įskaitant Hebron miestą.

Viskas pakrypo į blogąją pusę, kai paskutinius rinkimus laimėjo Likud partijos vadas Netanyahu. Jis tuoj pareiškė, kad negrąžins Golan Aukštumų, nei leis palestiniečiam turėti savo valstybę. Toliau jis išprovokavo musulmonus atidarydamas romėnų įrengtą viaduktą prie musulmonų svarbios šventovės. Palestiniečiai išėjo demonstruoti į gatves. Žydų kariai ėmė šaudyti į demonstrantus. Palestiniečių milicija paleido ugnį į žydus. Žuvo apie 80 žmonių, jų tarpe 15 žydų. Daug netrūko, kad riaušės apimtų visą Palestiną, kur yra 40.000 arabų ginkluotos milicijos.

Izraelio valdžia ir jos globėja JAV susirūpino. Vašingtonas pakvietė Netanyahų ir Arafatą skubiam pasitarimui. Nieko neatsiekta, tik nutarta tęsti derybas namie. Dabartinė Izraelio valdžia mėgina nepildyti sudarytų sutarčių su palestiniečiais. Įsikišo Europa norėdama padėti išspręsti konfliktą. Prancūzijos prezidentas J. Chirac nuvykęs į Palestiną aiškiai pasakė,

kad Europai rūpi ramybė Viduriniuose ir ji turi teisę tarpininkauti, nors tai nepatinka Izraeliui ir Vašingtonui.

Demonstratyviai nevykdydamas pasirašytų sutarčių, Netanyahu nustatė prieš Izraelį visą pasaulį. Dabar šoka vienas pavojingą „solo“ šokį pasitikėdamas, kad JAV jį visad gelbės, jei bus blogai. Toks elgesys gali iššaukti palestiniečių pasipriešinimą ginklų, jei ne karą su kaimynais. Tiesa, šiuo metu Izraelis militariškai yra daug stipresnis. Tik tas nereikia, kad ateityje jo atominės bombos užtikrins Izraelio saugumą prieš teroristų atominis ar biologinius ginklus, kuriuos jie gali įsigyti. Tai tik laiko klausimas.

Izraelio valdžios nutarimas statyti tūkstančius namų palestiniečių teritorijoje, kad ten apgyvendinti žydų kolonistus, yra rimta provokacija ir susitarimų laužymas, o ne taikos noras.

Cečėnai išgelbėjo Rusijos kareivius

Priešai tapo draugais: cečėnų sukilėliai patuliuoja kartu su rusų kariais ir net gelbsti jų gyvybes.

Reuter nuotr.

Netoli Cečėnijos sostinės Grozno dėl kol kas nežinomų priežasčių sudužo Rusijos armijos karinis sraigtasparnis MI-8.

Katastrofos metu žuvo aštuoni žmonės, 24 buvo sužeisti.

Aukų būtų buvę daugiau, jeigu ne cečėnų sukilėlių pagalba. Sužeistiems rusų kariams pirmąją pagalbą suteikė ir pasiekti ligoninę padėjo grupė cečėnų sukilėlių. Kai

kuriems rusų kariams katastrofos vietoje teko daryti dirbtinį kvėpavimą.

Naujienu agentūra DPA, remdamasi pranešimais iš Rusijos karinės vadovybės, patvirtino, kad žuvo 8 ir sužeisti 24 skridusieji sraigtasparniu iš Mozdoko į karinę bazę Chankaloje netoli Grozno. ITAR-TASS teigė, kad sraigtasparnis skrido ne iš Mozdoko, o iš Vladikaukazo Šiaurės Osetijoje.

Katalikų Bažnyčios vyskupas - Nobelio premijos laureatas

Rytų Timoro katalikų kovoje už savo teises ir laisves didelį krašto gyventojų autoritetą įgijo Dilio vyskupijos apaštalinis administratorius, salezietis vyskupas Karlos Felipe Simenes Belo. Prieš dvejus metus jis įkūrė Dilio vyskupijos žmogaus teisių gynybos komitetą, kuris renka informaciją iš visos šalies apie smurto veiksmus, laisvių varžymo atvejus ir neteisėtą žemės kolonizaciją. Užsienyje, taip pat ir Jungtinių tautų organizacijoje vyskupas Simenes Belo yra laikomas nepamainomu tarpininku Portugalijos ir Indonezijos derybose dėl Rytų Timoro. Tačiau jis sau tokio vaidmens neprisiima.

Sužinojęs, kad jam ir politiniam veikėjui Ramos Orta

paskirta Nobelio taikos premija, vyskupas Simenes Belo pareiškė, kad daug kitų žmonių yra verti šios premijos. Faktiškai ji skiriama ne man, bet visiems Rytų Timoriečiams, dėjusiems nežmoniškų pastangų taikos labui, pareiškė 1996 metų Nobelio taikos premijos laureatas vyskupas Simenes Belo.

Katalikų vyskupo iškilimas pasauliniu mastu buvo didžiai įvertintas Sventosjos Sosto. Vatikano spaudos salės direktorius Navaro Vals pareiškė, kad Nobelio taikos premijos suteikimu pripažinama vyskupo veikla, kuri pasižymi nepaliaujamomis pastangomis sukurti taikai ir dialogui būtinas sąlygas.

LRTV

Lebedis - Jelcino ir Rusijos problema...

Rašo V.L. Mačys

Vėlai vakare ketvirtadienį 17.10.1996 per televiziją Jelcinas pranešė, kad jo buvęs tautinio saugumo sekretorius yra atleistas iš pareigų, nes atsargos generolas nemokėjo bendradarbiauti su Kremliuje dirbančia vadovybe ir net ėmėsi darbų, kurie nebuvo aptarti ar patvirtinti prezidento. „Aš jam sakiau“ - tęsė Jelcinas - „kad jis turi išmokyti bendradarbiauti su visomis istaigomis ir jų viršininkais. Jei tu negali nei su vienu sutikti, tu negali išspręsti jokių problemų. Aš negaliu daugiau toleruoti jo elgesio ir neturiu kitos išeities kaip atleisti gen. Lebedį iš pareigų“.

Niekam nebuvo didelio nusteбimo, nes gen. Lebedžio pozicija buvo reikalinga Jelcinui prieš rinkimus, kad galėtų patraukti apie 11 mil. Lebedžio šalininkų ir tuo pačiu prisidėtų prie Jelcino

išrinkimo prezidentu. Jau iš pat pirmų dienų buvo aišku, kad tas generolas bus tik laikina „žvaigždė“, nes tuojau pat jam buvo užduota „susitvarkyti“ su čečėnais. Nežiūrint ką jis darytų, viskas buvo jau iš anksto numatyta „jis t.y. Lebedis galėjo padaryti kitaip“. Kaltinimai, kad jis išdavė „matušką“ Rusiją ir susidraugavo su čečėnais nebuvo priimta rusų žmonių, nes ten, ta nenugalimoji armija susilaukė daug aukų ir motinų reikalavimai paleisti jaunuolius iš kariuomenės ar sužinoti kur yra jų vaikai, buvo transliuojama per televiziją.

Reikėjo naudoti kitą seniai komunistų išbandytą būdą oponentui nušalinti, apkaltinant jį pinigų vagyste, arba patiekiant visuomet sekmingą apkaltinimo būdą - perversmo organizavimu.

Taigi vidaus reikalų ministeris gen. Anatolis Kulikovas ir panaudojo „dokumentaliai“ įrodydamas, kad „gen. Lebedis jau pradėjo organizuoti jėgas sąmokslui prieš prezidentą. Tam reikalui, anot gen. Kulikovo, jau yra sutarta su 1500 čečėnų teroristais, kurie padėtų Lebedžiui įvykdyti perversmą. Atrodo, kad tas kaltinimas irgi nepavyko, nes tai buvo visiems žinomas, senas komunistų triukas. Vietoje to, kad sutriuškinti Lebedžio populiarumą, Jelcinas ir Kremliaus aparatai sukūrė „Frankensteiną“, su kuriuo bus sunku susitvarkyti naudojant senas KGB priemones. Svarbiausiai, kad tas „Frankensteinas“ turi dideli pritarimą ne tik karių tarpe bet ir visuomenėje.

Nežiūrint kas atsitiktų su Jelcinu, Lebedis yra vienas iš pirmųjų kandidatų į prezidentus.

Kad galėtų įeiti į rinkimus, Lebedis jau kalba apie įkūrimą partijos ir apreiškė, kad jokių drastiškų veiksmų jis nesiims ir vadovausis nustatyta konstitucine eiga. Lebedis skaito save dideliu Rusijos patrijotu ir norėtų atstatyti to krašto didybę. Kokį būdą jis pasirinktų, tos didybės atstatymui? Čia ir glūdi tas klausimas, kuris turėtų rūpėti ir mums.

Rusija - persilpna skelbti įspėjimus

Afganistane Talebano kovotojai musulmonai fundamentalistai tęsia kovas su buvusios vyriausybės pajėgomis ir veržiasi toliau į šalies šiaurę. Talebano kovotojų įsitvirtinimas Kabule sukėlė nerimo Rusijoje ir Nepriklausomų Valstybių Sandraugos Vidurio Azijos šalyse. Susidariusios situacijos galimas pasekmės Alma Atoje svarstė šių šalių vadovai. Rusija pagrįstai būgštuoja, kad islamo fundamentalizmas gali destabilizuoti padėtį ne tik Vidurio Azijoje ir Kaukaze, bet ir nafta turtingoje Azijinėje Rusijoje, kur gyvena maždaug 20 milijonų musulmonų. Kremlius ir Tadžikistanas nusprendė dar labiau sukarinti Tadžikijos ir Afganistano sieną. Tačiau Talebano valdžia įspėjo Rusiją ir Vidurio Azijos respublikas nesikišti į Afganistano vidaus reikalus. Pasak Talebano valdžios informacijos ministro Mutakio, Cečėnijos sutvarkyti nepajėgusi Rusija turėtų prisiminti savo karčią patirtį Afganistane ir suprasti, kad ji per silpna šalis skelbti įspėjimus bet kam.

TRUMPAI

Nusikaltėlio linkėjimai - „Esu artimas tavo dvasiai ir meldžiuosi už tave“, - tokio turinio telegrama pasiekė operacijos laukiantį Joną Paulių II. Telegrama atsiųsta iš Ankonos ypatingojo režimo kalėjimo, o jos autorius - iki gyvos galvos nuteistas Turkijos pilietis Ali Agca.

Prieš 15 metų jis kelis kartus peršovė K. Wojtylą Sv. Petro aikštėje bendros audiencijos metu. Vėliau per stebuklą išlikęs gyvas popiežius oficialiai atleido pasikėsinusiam į jo gyvybę banditui, lankė jį kalėjime.

*****

Akademikas Jonas Kubilius įsitikinęs, kad Lietuvos matematikų mokykla išgyvens ekonominius sunkumus, o kai kurių matematikų darbai, kaip ir iki šiol, garsės visame mokslo pasaulyje.

Lietuva buvo pripažinta vadovė tikimybių teorijos bei matematinės statistikos srityse, tokia ji, akademiško nuomone, bus ir ateityje.

J. Kubilius vykusiame Matematikos ir informatikos instituto senato posėdyje, skirtame šios mokslo įstaigos 40-mečiui, sakė, kad pirmoji matematikų karta ne tikai praturtino šio mokslo lobyną, bet ir išugdė daugybę talentingų matematikų, kurių dauguma dirba šiame institute.

*****

Savo profesinę šventę Lietuvos policijos pareigūnai pradėjo iškilmingai rikiuote Vilniaus Arkikatedros aikštėje. Juos pasveikino premjeras M. Stankevičius, vidaus reikalų ministras V. Bulovas ir policijos generalinis komisaras J. Liaudanskas. Buvo svečių iš Baltarusijos, Latvijos, Estijos ir Kaliningrado srities.

Poto Arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos šventos Mišios, kurias koncelebravo vyskupas J. Tunaitis ir Sv. Mikalojaus parapijos klebonas, policijos kapelionas E. Paulionis. Giedojo vyrų choras „Sakalas“.

*****

Lietuvos dailės muziejus gavo iš Australijos prieš penkerius metus ten mirusios jaunos dailininkės Akvilės Zavišaitės (1962-1991) paveikslų rinkinį. Dailininkės motinos valia gauti paveikslai bus sutvarkyti, įrėminti ir saugomi muziejaus fonduose. Artimiausioje ateityje žadama atsiųsti dar daugiau šios dailininkės darbų, esančių JAV. Iš viso turėtų susidaryti 50-ties paveikslų kolekcija.

*****

Vienam Lietuvos gyventojui šių metų pradžioje teko 95 JAV doleriai (380 litų) užsienio investicijų, pranešama Lietuvos Respublikos statistikos departamento parengtoje specialioje ataskaitoje.

Negalutiniais statistikos duomenimis, tiesioginės užsienio investicijos į Lietuvą 1996 metų sausio 1 dieną buvo 352 milijonai dolerių (1408 milijardo litų).

Investicijų dalis šalies

bendrajame vidaus produkte pernai sudarė 6 procentus.

Tačiau manoma, jog iš tikrųjų per kelerius pastaruosius metus į Lietuvos ekonomiką investuota daugiau.

*****

Lietuva tapo 113-ąja valstybe, pasirašiusia uždraudimo sutartį. Ją pasirašė Lietuvos užsienio reikalų ministras P. Gylys. Pasirašymo ceremonijoje dalyvavo JT generalinio sekretoriaus pavaduotojas teisiniams reikalams R. Zacklinas bei Lietuvos ambasadorius JT O. Jusys.

Sia sutartimi valstybės - sutarties šalys įsipareigoja nevykdyti jokių branduolinių ginklų bandymų savo ar jų jurisdikcijoje esančiose arba kontroliuojamose teritorijose.

*****

Policija Vilniuje ir Kaune sulaukė grupę itin pavojingų nusikaltėlių, kurie 42 dienas Kaune įkaitu laikė 31 metų vilnietį. Už jo išlaisvinimą jie reikalavo sumokėti 250 tūkstančių JAV dolerių.

Į areštines uždaryti keturi įtariamieji pagrobimu. Vienas jų - ingušas, vardu Huseinas, Rusijoje ieškomas už 14 ginkluotų apiplėšimų, buvęs Gruzijos nacionalinės gvardijos kapitonas.

*****

Rusijos premjeras Viktoras Cernomyrdinas ir čečėnų sukilėlių lyderis Zelimchanas Jandarbijevs Maskvoje pasirašė bendrą pareiškimą dėl Čečėnijos konflikto taikaus sureguliuavimo principų.

Šis dokumentas yra kompromisinio pobūdžio ir pirmiausia reguliuoja dvišalės jungtinės komisijos veiklą Čečėnijoje.

V. Cernomyrdinas pareiškė, kad susitikimo su Z. Jandarbijevu tikslas buvo įvertinti situaciją Čečėnijoje ir patikslinti šalių pozicijas prezidento B. Jelcino ir vyriausybės kurso realizavimo klausimais.

*****

Izraelio gynybos ministras Mordechai pranešė, kad jau sušvelninta Izraelio blokada palestiniečių žemėse. Tai reiškia, kad tūkstančiai palestiniečių vėl gali vykti dirbti į Izraelį, o milijonai kitų gali nevaržomai judėti savo žemėse. Dėl vidaus blokados palestiniečiams buvo draudžiama keliauti iš vienos palestiniečių vietovės į kitą. Draudimas lietu ne vien pavienių asmenų, bet ir prekių judėjimą palestiniečių žemėse, kurios faktiškai tapo visiškai izoliuotos. Prieš tokią padėtį pakartotinai protestavo Palestiniečių vadovas Arafat būgštavo, kad blokada palestiniečius privedė prie bado ribos. Pasak Izraelio gynybos ministro Mordechai, sankcijos yra atšaukiamos siekiant sukurti palestiniečių ir izraeliečių dialogui palankesnę nuotaiką. Galimas daiktas, kad blokados atšaukimas iš tikrųjų padės derybų dalyviams rasti išeičių iš padėties be išeičių, kuri lig šiol vyravo abiejų pusių

Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentų atsakymas į JAV poziciją dėl NATO plėtimo

Baltijos valstybės norėtų iš Vakarų girdėti aiškesnių pareiškimų apie saugumą ir kuo greičiau tapti NATO narėmis. Tokia Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentų pozicija paskelbta bendrame pareiškime.

Savo neįprasta kolektyvine iniciatyva trys prezidentai: Estijos - Lennartas Meri, Latvijos - Guntis Ulmanis ir Lietuvos - Algirdas Brazauskas paskelbė pareiškimą, apibrėžiantį konkrečius žingsnius saugumui sustiprinti Baltijos regione.

Trijų Baltijos šalių prezidentai konsultavosi telefonu. Po konsultacijų buvo paskelbtas šis pareiškimas.

Sios trys valstybės pirmiausia stiprins diplomatinės pastangas gauti paramai iš visų valstybių siekdamos, kad Baltijos šalys taptų pilnateisėmis NATO karinio aljanso narėmis.

Baltijos šalys taip pat paskelbė stiprinsiančios gynybos sistemos finansavimą ir plėtrą, „kad galėtume pačios apsiginti ir galėtume apginti kitas Europos valstybes“, - sakoma pareiškime.

Ši bendroji deklaracija neabejotinai yra atsakas į JAV

gynybos ministro Williamo Perry pareiškimą po NATO gynybos ministrų susitikimo Norvegijoje rugsėjo 26 dieną.

W. Perry tada pasakė, kad karinis trijų Baltijos valstybių pajėgumas nepatenkina minimalių aljanso standartų, todėl jos negalėtų suteikti naudingos karinės pagalbos, jei kuri nors kita NATO narė būtų užpulta. Tai yra numatyta NATO sutarties 5-ajame straipsnyje.

Tačiau W. Perry pridūrė, kad tai reiškia „kol kas ne“, o ne „tvirta ne“ Baltijos šalių priėmimui į NATO.

Trijų Baltijos šalių prezidentai akcentavo, kad jie nenori bręsti naujų skiriamųjų linijų Europoje ir kad jie neturi „agresyvių ketinimų“ prieš kitas šalis.

Gynybos plėtra reikš siekimą prisidėti prie taikaus gyvenimo su visomis kaimynėmis Europoje, pareiškė Baltijos šalių vadovai.

NATO plėtimasis prasidės 1997 metais: Čekija, Vengrija ir Lenkija šiuo metu laikomos realiausiomis kandidatėmis.

Rusija nesutinka, kad NATO plėstųsi į Vidurio ir Rytų Europą, ypač į Baltijos regioną.

„L.r.“

Grasinimai šalims, remiančioms Čečėniją

Rusija pagrasino nutrauksianti diplomatinį santykius su šalimis, kurios pripažins Čečėnijos nepriklausomybę ar ves atskiras derybas su jos lyderiais.

Šį grasinimą išsakė Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenijus Primakovas per susitikimą su kelių užsienio valstybių ambasadoriais Maskvoje. Apie tai televizijai NTV pranešė vienas vyriausybės administracijos vadovų Sergejus Stepasinas.

Be kitų, susitikime dalyvavo trijų Baltijos valstybių, kuriose ypač palaikomi čečėnų separatistai, ambasadoriai, teigė S. Stepasinas.

Pasak jo, prezidentas Borisas Jelcinas davė naujus nurodymus Rusijos atstovams derybose su čečėnais, dar kartą patvirtindamas, kad nepritaria, jog Čečėnijai būtų suteikta visiška nepriklausomybė.

Tuo tarpu, pasak Lietuvos

pokalbiuose Ezeze.

*****

Naujų Bosnijos valdžios institucijų priesaikos iškilmes Bosnijos serbų parlamentari ir prezidentas Krajisnik boikotavo. Bet dabar jie kiek sušvelnino savo priešišumą ir rodo norą bendradarbiauti su chorvatais ir musulmonais. Serbų atstovas valstybės prezidiume Krajisnik pareiškė, kad dalyvaus kitame prezidiumo posėdyje ir pasiūlė jį sušaukti kuo greičiau. Jis pridūrė, kad serbų parlamentari daugiau neboikotuos daugiaaučio parlamento darbo. Lapkričio 23 ir 24 dienomis Bosnijoje vyks savivaldų rinkimai. Tai bus paskutinis Deitono taikos susitarimo aktas, kurį įgyvendinus NATO galės pradėti taikos palaikymo pajėgų

ambasados Maskvoje darbuotojų, S. Stepasinas su savo pareiškimu pavėlavo maždaug mėnesį. Ambasadorius Romualdas Kozyrovičius dar rugsėjo 10 dieną buvo susitikęs su Rusijos užsienio reikalų viceministru Sergejumi Krylovu, kuris iš tiesų grasino diplomatinį santykių nutraukimu, jei Lietuvos Vyriausybė nuspręstų pripažinti Čečėnijos nepriklausomybę.

R. Kozyrovičiaus pakvietimas į Rusijos užsienio reikalų ministeriją greičiausiai buvo susijęs su Vilniuje ir Kaune rugsėjo pradžioje paminėtomis Čečėnijos paskelbtos nepriklausomybės metinėmis.

Pasak Lietuvos diplomatų, į panašius grasinimus paprastai atsakoma, kad Lietuva gerbia 1991 metų tarpvalstybinę sutartį su Rusija, kuria šalys pripažįsta viena kitos teritorinį vientisumą. „L.r.“

išvedimą iš Bosnijos Hercegovinos.

*****

Afganistane kovojama be paliovos. Tadžiko Massudo vadovaujamos pajėgos atlikę pakartotinus Talebano kovotojų puolimus prie Salango parėjimo šalies šiaurėje. Prie Kabulo vyko mūšis dėl Bagramo oro bazės, kuri tebėra Talebano kontrolėje. Šioje kovoje Massudo pajėgoms talkina vietos gyventojai, kurių gyvenvietės iš keršto sudegino Talebano sukilėliai. Tuo tarpu naują karinę sąjungą prieš islamo kovotojus sudarė Massudas, uzbekų generolas Dostum ir musulmonų šiitų vadas Chalili, kurie įsipareigojo bendradarbiauti iki kovų pabaigos.

Esminės priemonės Lietuvos ūkiui ir visai tautinei gerovei pakelti

1. Sumažinti 15-25 proc. visų valstybės įstaigų ir įmonių dirbančiųjų skaičių, pradėdant Prezidentūra, Seimu, Vyriausybės ministerijom ir einant per valstybinių įmonių direktorius iki šlavikų. (Pagrindas: dabartinis Lietuvos metinis gamybos produktas, sudaręs tik apie 38 proc. Lietuvos 1989 m. sovietinės respublikos produkto).

2. Kad neliktų atleisčiai be darbo ir kad visų dirbančiųjų atlyginimai nesumažėtų, reikalinga: a) išsiųsti į pažangesnes pramonės valstybes Lietuvos gamyboje dirbančius atstovus (tik ne direktorius) 6-12 mėn. pasitobulinti; b) už gautas iš Pasaulio Banko ir IMF paskolas įsigyti modernišką gamybą mašinas (tik ne automobilius); c) sumažinti visų ministrų, prezidento ir kitų aukštųjų pareigūnų ekskursijas po užsienį 50 proc. ir šias lėšas panaudoti gamybai kelti; d) dėti visas pastangas, kad visi žemės ūkio dirbami plotai būtų apšėti. Tam pasiekti, ūkininkai už parduodamus produktus privalo gauti teisingą kainą ir atlyginimą tą pačią dieną, bet ne po 3-6 mėnesių; e) skatinti visokeriopą eksportą, mažinant mokesčius eksportuojančioms įmonėms už eksportuojamas prekes.

3. Pertvarkyti Lietuvos karines pajėgas iš dabartinės karinės - frontinės strategijos į partizaninę strategiją. (Žiūrėti „Saltinį“ 1996, Nr. 1-2, psl. 21, Lietuvos savisauga - pasiruošimas partizaniniam karui ir atitinkamai paruošti karininkus.

4. Sustabdyti Lietuvos žmonių apiplėšimus, išžaginimus, žudynes. Per 6 metus Lietuvoje neatsirado tinkamo policijos vado, tad būtina pakviesti iš užsienio: Švedijos, Šveicarijos ar Suomijos prityrusi policijos pareigūną 1-2 metams perorganizuoti Lietuvos policiją ir įvesti joje tvarką ir saugumą.

5. Sustiprinti Lietuvos sienų apsaugą nuo kontrabandos visokių rūšių, svetimšalių antplūdžio ir panaikinti kyšininkavimą prie Lazdijų sienos, kuri jau Europoje žinoma, kaip Lietuvos „gėdos siena“. Gana kaltinti vien lenkus, kai esame ir patys kalti.

6. Darbovietėse, susisiekime, mokyklose ir gyvenime apskritai įvesti punctualumą ir tarnybinę drausmę, panaikinti kyšininkavimą, tai daug prisidės prie Valstybės gerovės pakėlimo.

7. Užsienio politikoj dėti visas pastangas, kad įsijungtume į Europos Sąjungą ir NATO, bet turint galvoj, kad tas tik apsaugos mus nuo Rusijos okupacijos, bet savo gerove turim rūpintis mes patys.

8. Įstojimas į ES ir NATO gali užtrukti, tad privalo sustiprinti bendravimą su broliais latviais ir estais, nes dabar yra tik popieriuje, o gal tiksliau, daugiau ginčai, kaip bendravimas.

9. Lietuva yra mirtingųjų tautų sąrašė: jau ketvirtai metai, kai mirimai viršija gimimus! Slavų, rusai, lenkai, ukrainiečiai ir gudai

J.P. Kedys

sudaro apie 20 proc. Lietuviams kasmet mažėjant, o slavams atvykstant, po 20-ties metų daugumą Lietuvos gyventojų sudarys slavų mažumas.

Norint to išvengti, reikalinga: a) remti gausias šeimas, mokant vaiku priedą, suteikti erdvesnius butus, esant darbuotojų atleidimui, gausios šeimos tėvai turi būti neliečiami, propaguoti gausias šeimas, ypač motinas, per spaudą, TV, radiją ir kituose viešuose renginiuose.

10. Kalba - tai pagrindinis tautos pamatas: kalba miršta, tauta žuvis, tai byloja ne tik baltų giminės prūsai ir jotvingiai, bet ir daugybė kitų Europos tautų. Šiuo metu spaudoje, TV, radijuje, Seime, įstaigose ir visame viešame gyvenime jau naudojama 20-25 proc. angliškų ir kitokių svetimžodžių. Kaip mažai lietuvių tautai tai yra rimtas pavojus, kalbos ir kartu tautos išnykimui. Kas svarbiausia, kad apie tai niekas ne tik nekalba, bet priešingai - stengiasi lietuvių kalbą sparčiau naikinti, įvedant vis naujus anglų k. žodžius į viešąjį gyvenimą.

Prancūzija su apie 60 mln. gyventojų jau pajuto šį pavojų ir ne kalbom, bet įstatymo keliu uždraudė vartoti 3500 angliškų žodžių ir kas to nesilaikys - bauda 2000 frankų arba 475 doleriai. Lietuvoje neteko apie panašų įstatymą ne tik girdėti, bet jau priimta pažiūra, kuo žmogus daugiau angliškų žodžių vartoja, tuo jis yra „gudresnis“, „inteligentiškesnis“! Prancūzijoje minėtas įstatymas yra priimtas 1994 m., o šiemet pasekė tuo ir Indonezija su 190 mln. gyventojų, priimdama panašų įstatymą su pinigine bauda už angliškų žodžių vartojimą su pastaba, jog mes esame indonečiai, šios valstybės šeiminkai!

11. Lietuvos Švietimo ir kultūros ministerija rekomendavo Šveicarijoje parašytą ir į lietuvių kalbą išverstą visuotinę istoriją 60.000 egz. vidurinėms mokykloms 1994 m. Ši istorija moko, kad žmogus yra kilęs evoliucijos keliu per mikrobus, šliuzus, žiurkes, beždžiones ir patį žmogų ir net šioje knygoje pažymėta, kad paskutinėje išsivystymo stadijoje buvo Jėzus Kristus. Taip mokė sovietinis mokslas - dabar tęsiama laisvoje Lietuvoje!

Globoti Kuršių neriją siūloma ir tarptautinei bendrijai

Neringoje surengtoje tarptautinėje konferencijoje Lietuvos ir Kaliningrado srities atstovai svarstė galimybę Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją ir jos gyvenvietes įtraukti į UNESCO pasaulio paveldo vertybių sąrašą.

Kultūros vertybių apsaugos departamento direktorius J.Glemža įsitikinęs, jog į UNESCO sąrašą patekusi Kuršių nerija susilauktų užsienio investicijų. Prisiminęs Vilniaus senamiestį, kuris į UNESCO sąrašą pateko po penkerius metus trukusių diskusijų, J.Glemža neringiškams siūlė greičiau parengti reikiamus dokumentus. Padarius tai iki kitų metų liepos mėnesio, UNESCO ekspertai atvyktų į Neringą svarstyti pirmųjų pasiūlymų. Jei jiems pritartų dalį Kuršių nerijos administruojanti Kaliningrado srities valdžia, projektas taptų tarptautinis. Tokius projektus UNESCO svarsto kartą per metus.

Neringos miesto meras S.Mikelis abejojo, ar Kuršių nerijai

verta siekti UNESCO globalinės statuso. Pasak jo, kontrolės instancijos jau dabar piktnaudžiauja UNESCO vardu.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos atstovas P.Kulikauskas mano, kad vietinės ir centrinės valdžios nesutarimai Kuršių nerijoje gali atbaidyti UNESCO ekspertus.

Seimo narys, UNESCO nacionalinės komisijos pirmininkas B.Genzelis patikino, jog UNESCO statusas nesukurtų papildomų apribojimų neringiškams.

Atkreipę dėmesį į nykstančius Kuršių nerijos kultūros, gamtos paveldo objektus ir nuolat jaučiamą lėšų stygių, konferencijos dalyviai Neringos ir Klaipėdos savivaldybėms patarė „ne gražintis, bet toliau saugoti šios vietovės unikalumą“.

Po konferencijos Neringos miesto taryba nusprendė pritarti siūlymui įtraukti Kuršių neriją į UNESCO pasaulio vertybių paveldo sąrašą. Prašymą UNESCO komitetui turės pasirašyti valstybės vadovai. „L.r.“

Nauja technika lengvins širdininkų gydymą

Vilniaus universiteto ligoninėje „Santariškių klinikos“ atidarytas naujas širdies katekerizavimo kabinetas.

„Šis kabinetas - už pusantro milijono JAV dolerių nupirkta firmos „General Electric“ rentgeno-širdies zondavimo aparatūra atveria naujas galimybes ir gydytojams, ir pacientams, ir medicinos mokslui, - pasakė Vilniaus universiteto širdies chirurgijos klinikos vedėjas profesorius Vytautas Sirvydis. - Ištyrę ligonį šiuo aparatu, jie iš anksto žinos, ką suras atvėrę širdį, galės daug geriau pasiręnti

operacijai. Tai pirmas širdies chirurgijos klinikai nupirktas naujas brangus aparatas per visus atkurtos nepriklausomybės metus“.

Sveikatos apsaugos ministras A.Vinkus priminė, kad Lietuvoje kasmet miršta po 47 tūkst. gyventojų, 27 tūkst. jų miršta dėl širdies ir kraujagyslių ligų. „Netenkame daug jaunų darbingų žmonių, ir tai didžiulė tautos nelaimė, ne tik moralinis, bet ir materialinis nuostolis“, - kalbėjo ministras. „General Electric“ atstovas Vidas Morkūnas pasakė, kad šis kabinetas - tai pirmasis jų firmos projektas Lietuvoje. Jų ketinama pirkti ir daugiau. „L.r.“

12,5 milijono dolerių iš Europos Tarybos - tremtinių butams

Europos Tarybos (ET) Socialinio vystymo fondas suteikė Lietuvai pirmąją 12,5 mln. JAV dolerių (50 mln. litų) paskolą grįžtančių tremtinių aprūpinimo gyvenamuoju plotu projektui finansuoti.

Paskola teikiama 15 metų, tikimasi, kad ji bus neprocentinė. Paskola sudarytų 40 proc. visų projektui įgyvendinti reikalingų lėšų. Projekto lėšos skiriamos grįžtančių į Lietuvą reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių šeimų butams statyti, pirkti, rekonstruoti ar remontuoti, negyvenamosioms patalpoms pertvarkyti į butus arba butams pirkti.

Nuo 1992 metų, kai buvo pradėta vykdyti programa, iš valstybės ir savivaldybių biudžetų skirtų 10,4 mln. litų gyvenamuoju plotu buvo aprūpinta 416 grįžusių tremtinių šeimų.

Šiuo metu butų laukia 800 tokių šeimų, o iki 2000 metų numatoma, kad į Lietuvą grįš apie 2000 tremtinių šeimų. Norint juos aprūpinti gyvenamuoju plotu, pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimus, reikėtų 115,4 mln. litų. Iš valstybės biudžeto numatoma skirti 65,4 mln. litų. Tai sudarytų 60 proc. visų projekto išlaidų. ELTA

Daugėja pretendentų

Zydrūnas Damauskas

Norą dalyvauti trečiojoje bendrovės „Būtingės nafta“ akcijų emisijoje, kuri sieks 111,5 mln. litų, pareiškė 5 užsienio bendrovės: „LUKOil“ (Rusija), „Preussag Anlagenbau“ (VFR), „Fluor Daniel“ (JAV), „Ara Group“ (Saudo Arabija) ir „Omegon Petroleum Production Ltd“ (Didžioji Britanija).

Investuotojų pasiūlymams vertinti sudaryta komisija, kurios nariai yra kelių ministerijų atstovai, Seimo narys F.Kolosauskas ir kelių naftos įmonių vadovai, nustatė 5 kriterijus, pagal kuriuos bus atrenkami būsimieji akcijų savininkai. Pagrindinis kriterijus yra naftos tiekimo garantijos, po jo - investicijos į terminalą bei į visą Lietuvos naftos ūkį ir pažangioji patirtis.

Komisijos pirmininkas Pramonės ir prekybos ministerijos vadovas K.Klimašauskas, laikinai pavaduojantis energetikos ministrą, sakė, kad visos pretendentes turės pateikti labai konkrečius pasiūlymus, pagal kuriuos ir bus vertinamos akcijų pirkimo galimybės. Kam bus suteikta pirmenybė pirkti akcijas, jis atsakyti negalėjo. „Gal laimės viena, gal bus išdalyta visoms, o gal nuskriausta liks tik viena bendrovė“, - sakė ministras. - juolab kad ne visos firmos apsisprendė, kiek akcijų norėtų pirkti.

Pasak K.Klimašausko, daugiausia akcijų panorą įsigyti VFR bendrovė „Preussag Anlagenbau“, kuri Būtingėje statys talpas. Terminalo projektuotoja „Fluor Daniel“ pretenduoja išpirkti nedidelę dalį emisijos. „LUKOil“ savo planų neatskleidė. „L.r.“

ADELAIDĖ

Žydėkim su pavasariu

Pavasaris. Kąžkur sugrįžta paukščiai...

Sugrįžta saldus nerimas jaunon širdin.

Nutolsta ilgesys žiemos vienatvės horizontais.

Ir vietos - per daug,

Ir meilės - per daug,

Krūtinėj ir širdy.

Pavasaris. Kąžkur sugrįžta paukščiai,

Kąžkur sugrįžta iš laukų pavakarės daina...

Pr. Pusešris

Spalio 13-toji - graži, saulėta pavasario diena. Vos tik įėjus į Lietuvos Katalikų Centro Parapijos salę, nuo pavasario gėlėmis išpuoštų stalų, bei žvakių prieblandos, krūtinę užplūdo pavasariška nuotaika. Atsitraukus scenos užuolaidoms, išvydau žydrą padangę su skrendančiomis kregždėmis, bei laukų pievą, pilną gimtinės gėlių. Su Handel kūrinio „Largo“, kurį atliko Colleen, Nelly ir Ben Leonavičiai, staiga pasijutau esanti lyg pasakų šalyje, tarp nepaprastai gražių gėlių iš kurių, lyg iš miego, pakilo mažosios fėjos: Saulutė Fieldhouse, Vaiva Kubiliūtė, Alice ir Hannah McFarlane. Su nuostaba, bei sulaukius kvėpavimą buvo išklausti Vitos Bardauskaitės deklamuojami eilėraščiai, bei Elenos Lomsargienės pavasariškos mintys.

Leonavičiams užgrojus Grieg kūrinį „Gavotte“, nusileido mažosios fėjos ir į žiūrovų salę, apdalindamos laukų gėlių puokštelėmis. Jos paskleidė pavasarį žiūrovų gretose.

Susirinkusieji tą dieną galėjo

ne tik stebėti vadovės E.Varnienės suruoštą programą, bet kartu su „Nemuno Dukromis“ - B.Budriene, A.Kaminskiene, J.Nekrošiene, „Nemuno Dukrų“ vadovė S.Pusešriene, bei joms akomponavusia R.Kubaitiene ir padainuoti. Tik labai gaila, kad susirinkusiųjų tarpe dainos posmai nelabai girdėjosi, o ir kaip buvo galima dainuoti, kada prieš akis nuostabus reginys, ausyse skamba nuostabi muzika, bei posmai, o burna pravira iš nuostabos.

Taip pat teko paklausti puikiai Leonavičių vaikų atlikto Vivaldi kūrinio - „Keturi metų laikai“. Nuostabu matyti tokius talento apdovanotus vaikus, kuriems tikrai netrūksta profesionalumo.

Kaip ir kiekvienai tautai, taip ir lietuviams yra brangios gimtinės dainos, bei eilėraščiai, todėl buvo labai džiugu scenoje išvysti Eleną Lomsargienę skaitančią „Legendą apie rugiagėles“, Vitą Bardauskaitę deklamuojant N.Rastenio eilėraštį „Lietuva tik viena“, bei „Nemuno Dukras“, su kuriomis jau šiek tiek atgavę kvapą dainavo ir visi esantys žiūrovai salėje.

Norėčiau padėkoti šios nuostabios programos vadovei Elenai Varnienei, bei visiems dalyvavusiems už suteiktą pavasarišką nuotaiką, kuri dar ilgai išliks mūsų širdyse ir lietingomis, bei niūriomis dienomis padės mums ŽYDĖTI SU PAVASARIU!

Šis renginys buvo suorganizuotas Adelaidės Ateitininkų, kurie kas metai suruošia kultūrinę popietę.

E.D.

Ž. Ilgauskui pėda lūžo per pramankštą teniso aikštynę

Nesėkmingai „Cleveland Cavaliers“ žaidėjui Žydrūnui Ilgauskui susiklostė NBA naujokų stovykla Orlande - pramankštos metu jam lūžo dešinėsios pėdos kaulas.

Traumą 218 cm. ūgio Ž. Ilgauskas gavo, lengvai bėgiodamas teniso aikštynę. Lietuvis pajuto skausmą, tačiau tik po kelių dienų pėdos nuotrauka parodė, kad lūžęs kaulas. Koją medikai sugipsavo.

Pasak „Atleto“ klubo buvusio prezidento Z. Petrausko, kol kas oficialių gydytojų išvadų dėl traumos nėra, tačiau manoma, kad į aikštę Ž. Ilgauskas galės išbėgti maždaug po keturių mėnesių.

Orlande, kur paskaitas NBA naujokams skaitė ir „Denver Nuggets“ žaidėjas Šarūnas Marčiulionis, Ž. Ilgauskas traumavo tą pačią koją, dėl kurios jis praleido beveik visą praėjusių Lietuvos krepšinio lygos sezoną.

Traumuota koja buvo dukart operuota JAV. Po operacijų krepšininkas jautėsi sveikas, jis gerai užsirekomendavo prieš šiuo metų NBA naujokų biržą, kurioje buvo pašauktas pirmajame rate 20-uoju numeriu.

Su „Cleveland Cavaliers“ Ž. Ilgauskas pasirašė trejų metų sutartį, kurios vertė yra maždaug 2,5 milijono JAV dolerių.

„Atleto“ klubo direktorius

Ž. Ilgauskui teks atidėti debiutą NBA.
R. Jurgaičio nuotr.

V. Bulotas sakė, kad Ž. Ilgauskas labai nusiminęs, nors jį guodė ir ramino „Cleveland Cavaliers“ vadovai.

Į Klivlendą pas Ž. Ilgauską žadėjo atvykti Merilendo universitete studijuojantis Šarūnas Jasikevičius, kuris padės jam iš viešbučio persikraustyti į butą ir, anot V. Buloto, „neleis nusiminti, tokiu metu padės jam išlaikyti dar vieną likimo išbandymą“. „L.r.“

PAIEŠKOJIMAS

Savo dėdės Zigmo Baltrušaičio, kilusio iš Kelmės raj., Tytuvėnų apyl., Gudelių kaimo, arba jo palikuonių ieško dr. Violeta Laurinavičienė iš Kauno. Žinantieji apie jį yra prašomi pranešti LR Konsulatui Adelaidėje, 27 Rickaby St., Croydon Park, SA, 5008. Telefonu arba faxu - (08) 8346 4775.

J. Jonaivičius

Lietuvos Respublikos Konsulatas

Nauji ginklai Lietuvos kariuomenei

Violeta Gaižauskaitė

Pabradės poligone Lietuvos Prezidentas ir Vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas Algirdas Brazauskas pats išbandė švedišką prieštankinį granatsvaidį. Dalyvaujant krašto apsaugos sistemos civilinei ir karo vadovybei, Lietuvoje akredituotiems užsienio šalių gynybos atašė A. Brazauskas susipažino su nauja Lietuvos kariuomenei pirktą ginkluote. Iš Švedijos firmos „Bofors“ atgabenta pirmoji „Karl Gustaff“ sistemos prieštankinių daugkartinio naudojimo granatsvaidžių Mi-3 partija.

„Tai pirmas rimtas pirkinys per pastaruosius ketverius metus, didinantis mūsų gynybinį potencialą“, - sakė kariuomenės vado pareigas einantis Generalinio štabo viršininkas pulkininkas Valdas Tutkus.

Ginklai pirkti už paskolą

Švediškus granatsvaidžius pirmieji išbandė Baltijos taikos palaikymo bataliono lietuvių kuopos kariai, ką tik išvykę į NATO vadovaujamą taikos įvedimo misiją Bosnijoje. Jų nuomone, tai pakankamai lengvi ir patogūs naudoti ginklai. Granatsvaidyje-10 prieštankinių ir penkios skeveldrinės raketos.

Pasak karinių ekspertų, šie ginklai plačiai pritaikomi: jie gali sunaikinti šarvuotą techniką, pėstininkus ir net žemai skraidančius sraigtasparnius. Jais galima šaudyti ir naktį, ir esant dūmų uždangai.

„Bofors“ firmos atstovų prašymu tikslus Lietuvai parduotų

ginklų skaičius neskelbtinas. Pasak pulkininko V. Tutkaus, įsigyto kiekio tikrai pakaks apginkluoti kelis „Geležinio vilko“ batalionus.

Vieno granatsvaidžio paleidimo įrenginio Mi-3 kaina - 13,5 tūkstančio JAV dolerių, įvairios modifikacijos „Heat“ sviedinių - nuo 500 iki 700 tūkst. JAV dolerių. Modernią ginkluotę Lietuva įsigijo už Vyriausybės garantuotą 5 milijonų JAV dolerių paskolą. Didelė ginklų partija Lietuvos kariuomenei perkama antrą kartą po nepriklausomybės atkūrimo.

Skandalas dėl „Kalašnikov“

Pirmieji po nepriklausomybės atkūrimo ginklai Lietuvos kariuomenei - 5 tūkstančiai automatų AK-74 Lietuvos kariuomenei buvo nupirkti iš Rusijos kariškių. Dėl šių ginklų pirkimo per tarpininkaujančią „Selmos“ asociaciją buvo kilęs skandalas. Tačiau baudžiamoji byla, kurioje kaip liudytojas apklaustas ir buvęs krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius, nutraukta. „Selmos“ prezidentui A. Laurinavičiui neseniai su Lietuva atsiveikinęs Rusijos ambasadorius Nikolajus Obertyševas pernai iškilmingai įteikė padėkos laišką Rusijos prezidento Boriso Jelcino vardu už namų kariškiams statybą Kalinigrado srityje.

Iš Rusijos buvo pirktos ir Lietuvos karinio jūrų laivyno fregatos „Aukštaitis“ ir „Zemaitis“ bei Karinių oro pajėgų sraigtasparniai dar tada, kai Krašto apsaugos ministerijai vadovavo Kovo 11-osios Akto signataras A. Butkevičius. „L.r.“

Žuvusieji kautynėse prie Sedos - nepamiršti

Sedos miestelio (Mažeikių rajonas) kapinėse, kur palaidota apie 100 Tėvynės apsaugos rinktinės kareivių, paminėtas 1944 metų spalio 7-osios mūšis prie Sedos. Sedos parapijos bažnyčioje žuvusiųjų atminimui buvo aukojamos šv. Mišios.

Tėvynės apsaugos rinktinė Sedoje buvo sukurta iš lietuvių, besitraukiančių nuo puolancios Raudonosios armijos. Steigiamasis susirinkimas įvyko Plinkšiu dvare.

Pasak istorikų, tokių rinktinių steigimąsi rėmė Vokietijos kariuomenė, bet lietuvių pulkais nelabai buvo pasitikima, jie buvo silpnai ginkluoti.

Dviejuose Tėvynės apsaugos rinktinės pulkuose buvo iš Utenos, Panevėžio, Rokiškio pasitraukusių vyrų, nemažai moksleivių. Mūšis prie Sedos vyko vokiečiams jau atsitraukus. Nelygioje kovoje lietuviai buvo sutriuškinti.

Žuvusiųjų pagerbimo dieną Sedos parapijos namuose įvyko minėjimas, kuriame dalyvavo gyvųjų dienų įvykių liudininkai, tarp jų ir profesorius Bronius Vaškelis. Jis kalbėjo apie žmonių, negalėjusių išlikti neutraliais, etinės pozicijos svarbą.

Parapijos namuose eksponuojami dokumentai apie Sedos mūšį. „L.r.“

Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų rezultatai

Tėvynės sąjunga - Lietuvos konservatoriai - 29,78%; Lietuvos krikščionys demokratai - 9,92%; LDDP - 9,52%; Centro Sąjunga - 8,14%; Lietuvos socialdemokratai - 6,60%.

Kitos partijos balsų surinko daug mažiau ir sudarant Seimą, didesnio skirtumo nesudarys. - Dėl Konstitucijos 55, 57 ir 131 straipsnio pakeitimo ir papildymo balsavo: taip - 38,94%; ne - 10,02%. - Seimo narių skaičiaus

sumažinimas: taip - 33,70%; ne - 9,17%.

- Pastovi Seimo rinkimo data pavasarį: taip - 33,03%; ne - 9,74%. - Nemažiau kaip pusės nacionalinio biudžeto pajamų skyrimas socialiniams reikalams: taip - 32,90%; ne - 9,88%. - Dėl gyventojų indelio kompensavimo teisingai privatizuojant valstybės turtą: taip - 38,94%; ne - 10,02%.

„Tėviškės Aidų“ inf.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolija lapkričio mėnesį meldžiasi už mirusius.

Česlova Laima Stanaitytė-Paliulienė, 81 m. amžiaus, staiga mirė namuose Adelaidėje spalio 23 d. Giliame liūdesyje duktė Jūratė, seserys: Genovaitė ir Aldona su jų šeimomis. Teilsisi Viešpaties Ramybėje. Už jos vėlė pas mus aukotos šv. Mišios spalio 24 d.

Pirmoji Komunija mūsų Parapijos Sekmadienio mokyklos mokinių gruodžio 1 d. sekmadienį. Kas dar nelanko mūsų mokyklos ir norėtų kartu paruošti Pirmajai šv. Komunijai, tėveliai kviečiami savo vaikus atvežti į mūsų Sekmadienio mokyklą, kuri yra prie Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčios, lapkričio 17 ir 24-tą 9 val. ryto, nes tą valandą prasideda visuomet mūsų mokyklos pamokos.

Džiugo Tunto metinė sueiga

PRANEŠIMAS

Kariuomenės šventės minėjimas Melbourne įvyksta lapkričio mėn. 24 d. sekančia tvarka:

1. Iškilmingos pamaldos Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val.

2. Tolimesnė minėjimo tąsa vyksta Lietuvių Namuose - 1.30 val.

Pamaldose organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Melbourne LKVS-gos „Ramovė“ valdyba

Padėka LPKTS-gos rėmėjams

Ačiū S.Katinui už \$30 LPK Fondui ir \$10 jam ir V.Bartuškai už knygą „Užkulisiai“.

LPKTS ats. V.L. Mačys

gruodžio 8 d. Tą sekmadienį visas Tuntas uniformuotas dalyvauja pamaldose 11 val. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Jiems pietus suruoš Tėvų komitetas Lietuvių Namuose Jubiliejinėje salėje ir po seks metinė iškilminga sueiga su įžodžiu, apdovanojimais, pakėlimais, laužu.

Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokslo metų užbaigimas gruodžio 15 d. sekmadienį. Visi mokiniai su mokytojais ateis su procesija į bažnyčią ir šv. Mišios bus aukojamos už visus mokinius, mokytojus, jų tėvelius, taip pat ir už mirusius mokytojus ir mokinius ir po pietų Lietuvių Namų Koncertų salėje bus iškilmingas mokslo metų užbaigimas, pažymėjimų įteikimas ir įspūdingas mokinių įvairus pasirodymas. Programa jau mokytojų ruošiama.

Geelonge pamaldos bus šv. Petro ir Povilo bažnyčioje lapkričio 10 d. sekmadienį 8.30 val. Už visus mirusius lietuvius Geelonge ir už visų dalyvaujančių asmenų mirusius gimines.

Auka

A.†A. Antano Bakaičio atminimui - Janinos Navickaitės vargšams - A.Sikorskis \$20.

Nuoširdus ačiū.

Melbourno LKMD-jos valdyba

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

\$20 I.O'Dwyer (260) - A.†A. Antano Bakaičio atminimui.

\$10 J. ir V. Žitkevičiai (145) A.†A. Veronikai Stasytienei mirus vietoj gėlių.

Fondo valdybos vardu dėkoju už aukas.

V.Ališauskas
AL Fondo išdininkas

PERTHAS

Bendruomenės v-ba praneša, kad ruošia Kariuomenės šventės minėjimą Lietuvių Namuose š.m. lapkričio mėn. 24 d. sekmadienį, tuoj po Mišių lietuvių lankomoje bažnyčioje. Bus bendri pietūs, programa ir loterija. Tautiečiai mielai kviečiami minėjime dalyvauti. Galintieji prašomi paaukoti fantų ir pyragų kavutei.

V.A. Lietuvių Sąjungos v-ba praneša, kad šaukiamas Sąjungos narių bendras metinis susirinkimas įvyks Lietuvių Namuose š.m. lapkričio mėn. 24 d. sekmadienį, tuoj po kariuomenės šventės minėjimo. Dienotvarkėje: v-bos pirmininko ir išdininko pranešimas, klausimai ir sumanymai. Nariai prašomi susirinkime dalyvauti.

Rankdarbių įvertinimas -

malonu girdėti, kad ponios Ernos Justienės pamėgtas paveikslų siuvinėjimas ant gobelino su spalvotais siūlais suteikė jai ir kitiems daug malonumo. Jau daugelį metų ji išstato savo labai kruopščiai išsiuvinėtus paveikslus parodai, vykstančiai Pertho Royal Agricultural Show spalio mėn. pirmąją savaitę. Daugelį metų jos rankdarbiai gaudavo aukščiausią įvertinimą - pirmąją vietą su pažymėjimo kaspiniu. Neišimtis buvo ir šių metų parodoje jos išstatytas išsiuvinėtas paveikslas. Tarp daugelio eksponatų, teisėjai vėl tinkamai įvertino jos rankų darbą, duodami jai pirmąją vietą ir kaspiną. Linkime jai ir toliau tęsti jos pamėgtą siuvinėjimą ir dar daug premijų gauti. „Žinutes“

Lietuvaitė, atvykusi iš Lietuvos studijoms „Business and Management“, laisvai kalbanti angliškai, rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai, galinti dirbti su kompiuteriu, sugebanti bet kokį raštinės darbą, galinti dirbti įvairiomis valandomis ieško darbo Melbourne. Skambinti tel. nr. 9376 7355 „Tėviškės Aidų“ redakcijai.

Mirus

A. † A. Česei Paliul ienei,

giliai užjaučiame dukrą Jūratę Naujeliene ir seserį, solistę Genovaitę Vasiliauskienę ir jos sūnų Alfredą su šeima.
Su liūdesiu ir malda

T. Seliokienė ir Didžių šeima

A. † A. Veronikai Stasytienei

mirus, jos vyrui ilgamečiui bendradarbiui mokytojui Adomui Stasyčiui, gilią užuojautą reiškia ir vietoj gėlių aukoja Australijos Lietuvių Fondui \$10.

Jonė ir Vilius Žitkevičiai

Kviečiame į Koncertą

Melbourno „Dainos Sambūris“, savo 47-tam metiniame koncerte, pristatys ne tikai svečius - Vokiečių vyrų chorą „Liedertafel Arion“, bet savo įdomius šių metų darbų vaisius. Atėję lapkričio 10-tą dieną į Lietuvių Namus, pirmiausiai išgirsite gražius moterų balsus sveikinant visus susirinkusius su Mairionio „Pavasariu“. Moterų choras parodys savo balsų švelnumus ir grožį, o ką kalbėti apie jas pačias.

Išgirsite žiupsnelį iš lietuvių liaudies dainų lobyno. Kokios įdomios liaudies dainų pasakėlės - visos apie tą mergelę ir tą bernelį su žirgu. Apie motinėlę. Tarpe jų išgirsite Melburniškiams negirdėtą Stankuno harmonizuotą liaudies dainą „Už jūrelių marelį“... „vest aš tave galėčiau jeigu pinigų turėčiau“. Ar laikai tiek daug pasikeitė?

Antro koncerto dalis prasidės su dalele Lietuvos istorijos. Lietuvos istorija randasi netikėtai liaudies dainose, bet ir operose, dainos sukurtos poetų žodžiais ir šių laikų dainose. Taigi, „Dainos Sambūris“ per dainą nuves visus ten kur ažuolai šventi kerojo, į vaidilutės Birutės ir kyržiuočių laikus, į netolimą praeitį - sausio 13-tąją.

Koncertas baigsis Lietuvos tema: išgirsite Geelongiško Klajūno išreikštą meilę savo tėvynei ir apie Dzukijos grožį, kas artima Sambūrio dirigentei Birutei Prašmutaitei, kurios kilmė dalinai yra iš šiaurinės Dzukijos.

Mielai kviečiame visus Melburniškius, Geelongiškius ir iš tolimesnių vietovių apsilankyti Melbourno Lietuvių Namuose, lapkričio 10 d., 1.30 val. p.p. Kviečiamos ir šeimos su vaikais. Vaikams iki 15 metų įėjimas veltui. Melbourno „Dainos Sambūris“ ir Vokiečių vyrų choras „Liedertafel Arion“ lauks jūsų visų.

Melbourno „Dainos Sambūrio“ valdyba

Dainos mylėtojų dėmesiui!

Š.m. lapkričio 17 dieną, sekmadienį kviečiame visus į Geelongo choro „Viltis“ ir įvairių tautybių choro „Universal Voice“ jungtinį koncertą.

Pradžią - 2 val. p.p. Bilieto kaina - \$6.

Po koncerto - pačių suneštinis pasilinksminimas su šokiais ir dainomis.

Vadovė - Gražina Pranauskienė.

Meno Paroda

Paroda rengiama Melbourne Town Hall, nuo gruodžio 27 iki sausio 1-mos dienos. Paroda remia Melbourne City Council. Vinco ir Genovaitės Kazokų meno fondas skiria dvi premijas - \$2000 ir \$1000, o TALKA skiria \$1500 premiją. Premijavimo sąlygos skelbtos anksčiau ir bus dar pakartotinai paskelbtos.

Parodos rengėjai pakartotinai kreipiasi į mūsų menininkus

ALD informacija

■ R A S O T E T E S T A M E N T A ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“. Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aidams“!

Australijoje, kviesdami gausiai dalyvauti parodoje. Sutinkantieji dalyvauti prašomi skubiai atsiųsti darbų nuotraukas, kad būtų palengvintas planavimas išdėstymui ir apšvietimui gautose erdviose, patogiose ir skoningose patalpose. Nuotraukos antroje pusėje reikia užrašyti autoriaus vardą ir pavardę, kūrinio pavadinimą, paveikslą ar skulptūros išmėtas, kainą (jeigu norima parduoti) ir kitas detales, kaip, pav. miestą ar valstiją. Paveikslai turi būti rėmuose, su pakabinimo galimybe.

Darbus yra būtina pristatyti iki gruodžio 10 dienos, susitarus su Parodos rengėja Gaila Gasiūnienė, 17 Hardinge Street, Beaumaris, Vic. 3193, tel. (03) 9589 2428.

Taip pat galima kreiptis į Bronę Staugaitienę ruošos komiteto adresu: ALD, 13 Wickham Ave., Forest Hill, Vic. 3131, tel. (03) 9878 5631, fax (03) 9873 1643.

Černobylio tragedija gali bet kada vėl pasikartoti

Niūrios ministro prognozės

Černobylio „atominės elektrinės ketvirtasis blokas gali sprogti bet kuriuo metu. Tai pareiškė Ukrainos aplinkos apsaugos ir atominio saugumo ministras Jurijus Kostenka.

Kontrolės sistemos registruoja, kad keliasdešimt kartų padidėjo neutroninis ir gama spinduliavimas sarkofago viduje.

Sarkofago viduje vyksta reakcija, kuri gali sukelti šiluminį sprogimą. Sarkofage yra per 100 tonų branduolinio kuro.

Ukrainos aplinkos apsaugos ir atominio saugumo ministras mano, kad sarkofago dugne prasidėjo urano grandininė reakcija, ir įspėjo, kad šių procesų neįmanoma kontroliuoti.

Pavojaus signalas klaidingas?

Ukrainos saugumo tarybos vadovas Volodymyras Horbulynas paneigė, kad po sprogimo sarkofagu uždengtame Černobylio reaktoriuje prasidėjo grandininė reakcija. „Didžiausią pavojų šaliai kelia prieš 10 metų sprogsių reaktorių dengiančio sarkofago įskilimai“, - sakė jis.

Pasak V.Horbulyno, Ukrainos aplinkosaugos ministras Jurijus Kostenka išsišokė ne vietoje, pareiškdamas, kad padidėjęs neutronų aktyvumas po gaubtu rodo prasidėjusią branduolinę grandininę reakciją.

„Manau, kad V.Kostenka klysta. Jis nėra branduolinės energetikos specialistas. Nei jis, nei aš nebuvome ten, kai visa tai įvyko. Aš linkęs nebūti tokiu pesimistišku dėl to, kas vyksta sarkofage“, - sakė Saugumo tarybos vadovas per spaudos konferenciją.

Tačiau sproges ketvirtasis reaktorius šiandien kelia didžiausią grėsmę Ukrainoje, ir užtikrinti jo saugumą yra svarbiausias uždavinys.

Virtinė kitų ekspertų taip pat sumenkino dabartinį pavojų, tačiau pabrėžė, kad 4-ojo reaktoriaus sarkofagą su Vakarų pagalba reikia keisti.

Ukrainos mokslų akademijos viceprezidentas Viktoras Barjachtaras agentūrai pareiškė, kad reaktoriuje nėra sąlygų terminiam sprogimui. „Ten, viduje, viskas taip išsklaidyta, kad tai mažiausiai tikėtina. Bet aš negaliu garantuoti, kad tai neįvyks“, - sakė V.Barjachtaras.

Sarkofagas - iš arti

Tai, kad Černobylio katastrofa gali pasikartoti, jau senokai teigė kai kurie mokslininkai. Apie tai visuomenę informavo ir žurnalistai. Štai ką Rusijos laikraščio „Izvestija“ skaitytojams šią vasarą papasakojo Černobylio atominėje elektrinėje apsilankęs šio dienraščio korespondentas.

Ties trečiojo Černobylio atominės elektrinės bloko 53-iają atžyma už geležinių durų yra labai storo šarvuoto stiklo langelis į pragarą. Tai vienas sektorių, apie kurį mažai kas žino Černobylio atominėje elektrinėje. Pro šį langelį

sekama tai, kas vyksta ketvirtajį reaktorių apgaubusiame sarkofage. „Apskritai fonas čia nepavojaingas, bet ilgai žiūrėti nepatartina“, - perspėja palydovas.

Už storo stiklo siaučia atominis džinas, kurį statybininkai įkalino prieš dešimt metų. Klaidingai manoma, kad sarkofagas reaktorių užmūrijo visiems laikams. Atominio džino veiksmai prognozuojami, tačiau dažnai jis elgiasi taip, kad mokslininkai stveriasi už galvų. 1990 metais vienoje atominio kuro susikaupimo vietoje prasidėjo grandininė reakcija. Ji buvo nuslopinta, tačiau kodėl ji prasidėjo - neišku iki šiol.

Gresia bent trys pavojai

Už tvirtų sarkofago sienų žmonių tyko trys nelaimės. Pirmoji - dulkės. Po avarijos iš sraigtasparnių ant reaktoriaus kraterio buvo metami maišai, kurie turėjo malšinti radioaktyvius išmetimus ir gesinti gaisrą. Buvo numesta 5 tūkstančiai tonų. Iš jų - 40 tonų boro karbido, 800 tonų dolomito, 1800 tonų smėlio ir molio, 2400 tonų švino.

Tai - du geležinkelio sąstatai po 40 vagonų. Visa tai susimaišė su sprogsiu ir mažiausias daleles atominio kuro, išsibarstė po visus kampus, susilydė į magną. Dabar bandoma nusodinti radioaktyvias dulkes. Be vandens tai neįmanoma.

Antrą didelę grėsmę - vanduo. Niekas tiksliai nežino, kiek per 10 metų jo pritekėjo į sarkofagą per plyšius. Tačiau tekėjo daug ir nuolat, be to, po avarijos bloką apsėmė gruntiniai vandenys. Požeminė bloko dalis yra visa arba iš dalies apsemta vandens. Mašinų salėje žemiau nulinės atžymos jo susikaupė apie 2500 kubinių metrų, kitoje vietoje, aukščiau, dar apie 500 kubų.

Vanduo plauna atominio kuro masę, kiekvienais metais jame didėja cezio, urano izotopų ir

plutonijaus koncentracija. Nėra kol kas nei techninių galimybių, nei technologijos, kad būtų galima tą masę perdirtinti. Šie „neorganizuoti vandens telkiniai“, esantys virš nulinės atžymos, gali išsiveržti į paviršius. O iš 1000 sarkofago patalpų pasisekė rimčiau ištirti tik 30, likusios nepasiekiamos, todėl vandens migracijos kontroliuoti beveik neįmanoma.

Pilkas rūkas sarkofage yra 100 procentų drėgnumo. Cheminių elementų masė, prasiveržusi pro sarkofago plyšius, dabar virto nuolatiniais, „rūgštiniais lietumis“. Jie graužia ir betoną ir metalą.

Tačiau didžiausia nelaimė ir paslaptis - atominis kuras. Ketvirtasis reaktorius dirbo tik 865 dienas. Kai įvyko avarija, aktyvioje zonoje buvo apie 205 tonas atominio kuro. Kiek jo išlėkė į reaktoriaus žiotis, kiek ir kur jo dabar? Šiuo klausimu nuomonės labai skiriasi. Jei sutiksime su nuomone, kad už reaktoriaus bloko ribų buvo išmesta nuo 3,5 iki 6 procentų sarkofage, pagal įvairius vertinimus, guli nuo 130 iki 190 tonų atominio kuro.

Sprogimas reaktoriaus aktyviąją zoną ne tik sudraskė. Esantis jame atominis kuras virto dulkėmis arba buvo išmėtytas gabalais. 7 tūkstančius laipsnių pasiekusi temperatūra pavertė atominį reaktorių ugnikalniu. Viskas jame išsilydė ir ištekėjo. Lava tekėjo koridoriais, pradegindama sau kelią silpnese vietose, o atominės dulkės išsibarstė po visą bloką, įsigėrė į sienas ir lubas.

Daug vėliau, kai prasidės planinis sarkofago tyrimas, mokslininkai atkreips dėmesį į keistai besikeičiančią lavos spalvą, bus rasta vadinamoji „dramblio koja“ - didžiulis sustingęs lavos srautas. Tik nebus gautas atsakymas į pagrindinį klausimą: ką daryti su tuo, kas yra sarkofage.

„L.r.“

Sunki vaikų padėtis Irake

Jungtinių Tautų Organizacijos Vaikų fondo - UNICEF - delegatas Irako sostinėje Bagdade Philippe Heffink Ženevoje pristatė savo raportą apie nepaprastai sunkią ir dar vis blogėjančią vaikų padėtį Irake. Pasak UNICEF delegato, nuo jau šeštus metus besitęsiančios tarptautinės blokados Irakui pirmiausiai kenčia vaikai ir moterys, kurių teisės islamizuotoje visuomenėje ir taip minimalios. Dėl bado ir elementariausių medikamentų trūkumo dabar kiekvieną mėnesį miršta apie puspenkto tūkstančio vaikų nesulaukusių nė 5 metų amžiaus. Valdžia nesugeba parūpinti nė pusės reikalingo maisto kiekio. Senka ir humanitarinių organizacijų resursai. Antai gegužės mėnesį UNICEF kreipėsi į geradarius, neatidėliotinai humanitarinei pagalbai prašydama 39 milijonų dolerių - buvo paaukota vos 3 milijonai. Vaikų ligoninės perpildytos, tačiau ir čia mirštama iš bado, arba dėl normaliai pagydomų ligų, nes gydyti nėra kuo. UNICEF atidarė kelis terapeutinio maitinimo centrus mažamečiams vaikams, tačiau tai tėra lašas bado ir kančių vandenyne. Situacija turėtų dar labiau pablogėti, nes pagal Fao ir

UNICEF duomenis, šiemetinis derlius Irake bus dar trečdaliu mažesnis, nei praėjusiais metais, o taip pat žymiai pablogėjo aprūpinimas geriamu vandeniu. Daugeliui Irako vaikų lemta likti beraščiais, nes nėra mokytojų, o ir pati švietimo sistema visiškai suirus. Savo raportą UNICEF delegatas Philippe Heffink baigė minorine gaida, dar kartą konstatuodamas nepaprastai sunkią vaikų padėtį Irake ir nematydamas dabartinėje krašto situacijoje jokių pragiedrulių, leidžiančių laukti teigiamų permąnių.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Turkijos ministras

pirmininkas Erbakan išreiškė viltį, kad šiaurės Irako kurdų problemą bus galima išspręsti dalyvaujant visoms klausimą saistomoms šalims, įskaitant Iraką, Turkiją, ir pačius kurds. Erbakan taip pat sukritikavo Vašingtono politikos silpnumą regione.

Kurdistano demokratinės partijos lyderis Barzani Turkijos valdžios pareigūnams patvirtino, kad jis nepasirašė politinio pobūdžio susitarimų su Sadamu

Baltijos Asamblėja ragino nesivaidyti

Rygoje baigėsi devintoji Baltijos Asamblėjos sesija. Per dvi dienas buvo apsvaistyta apie 15 Asamblėjos dokumentų, tarp jų rezoliucija „Dėl Baltijos valstybių Transatlantinės integracijos“.

Baltijos Asamblėjos prezidento nariai susitiko su Latvijos premjeru Andriu Skele. Vyriausybės vadovas atkreipė dėmesį į būtinybę kurti Baltijos muitų sąjungą.

Baltijos Asamblėjoje kalbėjo Latvijos Prezidentas Guntis Ulmanis.

Prezidento nuomone, tik narystė Europos Sąjungoje ir NATO garantuotą Baltijos valstybių saugumą bei galimybes žengti demokratijos keliu.

G.Ulmanis pabrėžė, kad saugumo klausimus labai svarbu spręsti kartu su Šiaurės šalimis. Jis taip pat atkreipė susirinkusiųjų dėmesį į tai, kad turi būti plėtojamas bendradarbiavimas įgyvendinant „Via Baltica“ projektą bei kuriant bendrą informacinę struktūrą.

Baltijos Asamblėjos prezidento pirmininkas Ivaras Kezberas apžvelgė, ką tarp sesijų nuveikė Baltijos Asamblėjos komitetai, pasidžiaugė geru gamtos apsaugos ir komunikacijų komitetų darbu.

Anot I.Kezbero, konfliktą tarp Lietuvos ir Latvijos dėl jūros sienos galima išspręsti politine valia, neieškant konsultacijų iš šalies.

Baltijos Asamblėjos prezidento pirmininkas atkreipė dėmesį į konkurenciją tarp trijų Baltijos šalių. I.Kezbero manymu, „konkurencija naudinga ir ji turi būti“, tik negerai, kad „kai kada ji būna nesąžininga, ypač kai norima iškelti save, pažeminant kaimynus“.

Estijos delegacijos vadovas Arnoldas Ruutelis savo kalboje didžiausią dėmesį skyrė Estijos, Lietuvos bei Latvijos saugumo problemoms, galimybėms joms tapti Europos Sąjungos narėmis.

Lietuvos delegacijos vadovas Egidijus Bičkauskas konstatavo, kad tokios sudėties Lietuvos delegacija Baltijos Asamblėjoje dalyvauja paskutinį kartą. Jis sakė tikis, kad „naujos sudėties Lietuvos delegacija Baltijos Asamblėjoje bus stipri savo senbuviais ir veržli naujų narių energija“. E.Bičkauskas sakė, kad Baltijos Asamblėja tapo „rimta valstybinė organizacija, įkūrė vykdomąjį organą - Baltijos Ministrų Tarybą ir jau turi teisinį pagrindą aktyvinti dviejų institucijų bendradarbiavimą“.

E.Bičkauskos manymu, reikėtų parengti Baltijos Asamblėjos komitetų ir sekretoriato restruktūrizavimo projektą. „L.r.“

Huseinu ir netgi paprašė Jungtinių Valstijų neatsisakyti Sadamui priešiško vaidmens Šiaurės Irake. Tačiau Irako prezidento padėtis Bagdade tvirtesnė dabar, nei prieš paskutinį susidūrimą su Amerika, pasakė Jungtinių Valstijų kongreso komitetui Centro Žvalgybos valdybos direktorius Džon Doič. Jo pareiškimas sukėlė naują kritiką prezidento Klintono vedamai politikai.

LRTV